

Αθήνα, 18-12-2025

ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ Α.Κ.Ε.

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα

Θέμα: «Αδιαφάνεια και θεσμικά κενά στην αδειοδότηση, τη δημόσια χρηματοδότηση, τη χωροθέτηση (ΠΟΑΥ) των μονάδων υδατοκαλλιέργειών στην Ελλάδα και επιπτώσεις από τη λειτουργία τους».

Η υδατοκαλλιέργεια συγκαταλέγεται στους πλέον οικονομικά επιδοτούμενους κλάδους των τελευταίων δεκαετιών, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ήδη από την περίοδο των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ). Παρ' όλα αυτά, εξακολουθεί να επικρατεί εξαιρετικά **περιορισμένη διαφάνεια ως προς κρίσιμα στοιχεία του κλάδου**: τα κριτήρια χωροθέτησης των μονάδων, την ταυτότητα των επιχειρηματικών ομίλων που αξιοποιούν εκτάσεις δημόσιου θαλάσσιου και παράκτιου χώρου, την πραγματική και τεκμηριωμένη βιωσιμότητα και κερδοφορία των μονάδων, τον συνεπή και αποτελεσματικό έλεγχο από τις αρμόδιες αρχές των οικονομικών υποχρεώσεων όσο και των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, καθώς και τον βαθμό συμμόρφωσής τους με το ισχύον νομικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο.

Ταυτόχρονα, παραμένει **ασαφές το συνολικό ύψος των δημόσιων και ευρωπαϊκών πόρων που διατέθηκαν διαχρονικά στον κλάδο**, η κατανομή τους ανά προγραμματική περίοδο και δικαιούχο, καθώς και το κατά πόσο οι ενισχύσεις αυτές οδήγησαν πράγματι στην ανάπτυξη της οικονομίας της περιοχής εγκατάστασής τους, πάντα σε σχέση με τα μεγάλα ποσά επιδοτήσεων που έχουν ήδη λάβει και πρόκειται να λάβουν. Η έλλειψη ολοκληρωμένων, επικαιροποιημένων και δημόσια προσβάσιμων δεδομένων εγείρει σοβαρά ερωτήματα θεσμικής επάρκειας και ελέγχου του δημόσιου συμφέροντος σε περιοχές με ιδιαίτερη κοινωνική και περιβαλλοντική ευαισθησία.

Επιπλέον, παρά τους ισχυρισμούς περί «δυναμικού εξαγωγικού κλάδου», παραμένει **άγνωστο το πραγματικό αποτύπωμα της υδατοκαλλιέργειας στην**

αύξηση της απασχόλησης και των υψηλών προσόντων θέσεων εργασίας, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά.

Σε αρκετές περιοχές της Ελλάδας έχουν διατυπωθεί **σοβαρές ενστάσεις σχετικά με τις επιπτώσεις στην τοπική οικονομία και στις άλλες παραδοσιακές δραστηριότητες της παράκτιας ζώνης**. Η υδατοκαλλιέργεια, λόγω της κατάληψης μεγάλων εκτάσεων ευαίσθητων οικοσυστημάτων σε κλειστούς όρμους δυσχεραίνει τη δραστηριότητα των αλιευτικών σκαφών, ενώ η πρόκληση ευτροφισμού στους ίδιους όρμους επηρεάζει αρνητικά τα ιχθυοαποθέματα. Παράλληλα, δημιουργείται μη υγιής ανταγωνισμός στις τιμές των αλιευμάτων, καθώς **στο λιανικό εμπόριο δεν γίνεται διαχωρισμός μεταξύ προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και αλιείας**. Και, κυρίως, όλα αυτά έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Παράλληλα, καταγράφονται **επανελημμένα αιτήματα και ενστάσεις κατοίκων και τοπικών κοινωνιών** για μεταβολή, περιορισμό ή απομάκρυνση μονάδων υδατοκαλλιέργειας από τις περιοχές τους, τα οποία δεν φαίνεται να λαμβάνονται υπόψη με **τον απαραίτητο τρόπο από τις αρμόδιες αρχές**. Τα αιτήματα **αφορούν κυρίως κλειστούς κόλπους όπως ο κόλπος του Αργοστολίου, ο κόλπος του Αστακού, ο Σαρωνικός, ο Κορινθιακός, ο Ευβοϊκός κ.ά.**, περιοχές με μεγάλη αστική ανάπτυξη ή πολύτιμα καρστικά υδροφόρα πεδία, όπου η τοποθέτηση ακριβών κλωβών ανοικτής θάλασσας δεν δικαιολογείται ούτε περιβαλλοντικά, ούτε οικονομικά.

Τέλος, η συγκέντρωση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε λίγους μεγάλους ομίλους, σε συνδυασμό με φαινόμενα μετακίνησης και στενής σύνδεσης στελεχών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εγείρει εύλογα ερωτήματα σχετικά με **ενδεχόμενες συγκρούσεις συμφερόντων, το ασυμβίβαστο** και τη διασφάλιση της θεσμικής ακεραιότητας.

Επειδή η αξιολόγηση του πραγματικού οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος του κλάδου είναι απαραίτητη για την επιδότηση βιώσιμων επιχειρήσεων και η ενίσχυση της διαφάνειας και της θεσμικής λογοδοσίας συνιστούν κρίσιμες παραμέτρους για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος, ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Ποια είναι η πλήρης και ακριβής κατανομή όλων των μονάδων υδατοκαλλιέργειας της χώρας, σε κάθε Περιφέρεια και Δήμο, συμπεριλαμβανομένων όσων λειτουργούν με προσωρινές παρατάσεις ή εκκρεμότητες αδειοδότησης;

2. Γιατί δεν υπάρχει ένας δημόσια προσβάσιμος ψηφιακός χάρτης των περιοχών που δραστηριοποιούνται μονάδες υδατοκαλλιέργειας, με στοιχεία των μονάδων και τις συντεταγμένες τους, τον χρόνο λειτουργίας και τη δυναμικότητά τους, όπου να αποτυπώνονται και οι ΠΟΑΥ που υπάρχουν ή πρόκειται να χωροθετηθούν;

3. Πόσες περιοχές στη χώρα έχουν χαρακτηριστεί ή πρόκειται να χαρακτηριστούν ΠΟΑΥ και ποιοι φορείς θα παρακολουθούν την ποιότητα των νερών και των ιζημάτων σε αυτές; Με ποια κριτήρια οργανώθηκε και συνεχίζει να εφαρμόζεται η χωροθέτηση των ΠΟΑΥ στη χώρα;

4. Πόσοι έλεγχοι νομιμότητας και περιβαλλοντικής συμμόρφωσης έχουν πραγματοποιηθεί την τελευταία δεκαετία, ανά μονάδα και ανά Περιφέρεια, ποιες αρχές τους διενήργησαν και ποια ήταν τα αποτελέσματά τους;

5. Πώς γίνεται η διαχείριση των αποβλήτων και των λυμάτων από τις μονάδες, οι οποίες ως γνωστόν παράγουν μεγάλες ποσότητες βιολογικών, τοξικών και ογκωδών αποβλήτων, και ποιος επιβλέπει την τήρηση της νομοθεσίας ανά περιοχή;

6. Ποια είναι τα ακριβή ποσά που έχουν καταβληθεί στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών, ανά τετραετία, τόσο από εθνικούς όσο και από ευρωπαϊκούς πόρους, διακριτά ανά χρηματοδοτικό πρόγραμμα και ανά κατηγορία δαπάνης;

7. Υπάρχει επίσημη αξιολόγηση της αποδοτικότητας των δημόσιων χρηματοδοτήσεων και, αν ναι, ποια είναι τα συμπεράσματά της;

8. Ποια τα οικονομικά χαρακτηριστικά των επενδυτικών φορέων της υδατοκαλλιέργειας που δραστηριοποιούνται στη χώρα τα τελευταία 30 έτη, ποια τα κέρδη και ποιες οι ζημίες τους σε χρονική κλίμακα;

9. Ποιο είναι το ποσό των ενοικίων που μέχρι σήμερα έχει λάβει το κράτος από τη δέσμευση πολύτιμων δημόσιων εκτάσεων (αιγιαλός, θάλασσα κ.λπ.) από τους επενδυτές των ιχθυοκαλλιεργειών σε κλωβούς και σταθμούς υδατοκαλλιέργειας;

10. Ποια η εξέλιξη της απασχόλησης στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών τα τελευταία 30 χρόνια ανά τύπο εργασίας (μόνιμο ή έκτακτο προσωπικό) και ποιο το μορφωτικό επίπεδο και οι ειδικότητες των εργαζομένων που απασχολούνται σε αυτές τις μονάδες;

11. Υπάρχουν επίσημα στοιχεία κοινωνικού αποτυπώματος για τον κλάδο, ιδίως ως προς τις επιπτώσεις στην τοπική οικονομία, στον τουρισμό, στην αλιεία και σε άλλες παραγωγικές δραστηριότητες;

12. Έχει διενεργηθεί έλεγχος για **πιθανή σύγκρουση συμφερόντων (εις βάρος του Δημοσίου)** σε διαδικασίες χωροθέτησης, αδειοδότησης ή χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων μετακίνησης στελεχών μεταξύ δημόσιων υπηρεσιών και εταιρειών του κλάδου;

13. Σκοπεύει το Υπουργείο να ικανοποιήσει τα **αιτήματα Δήμων και τοπικών κοινωνιών** που ζητούν μεταβολή, περιορισμό ή απομάκρυνση μονάδων υδατοκαλλιέργειας από την περιοχή τους;

14. Σε ποιες ενέργειες θα προβεί το Υπουργείο για την **ψηφιοποίηση και δημοσιοποίηση των στοιχείων αυτών**, όπως επιβάλλουν οι αρχές της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης;

Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων (ΑΚΕ):

Παρακαλούνται τα αρμόδια Υπουργεία να καταθέσουν:

1) **Στοιχεία ελέγχου της ποιότητας των υδάτων και των ιζημάτων** από δημόσιους φορείς, ανά περιοχή και ανά μονάδα, τα τελευταία 20 έτη, σε μορφή που να επιτρέπει την αντιστοίχιση της υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

2) **Στοιχεία σχετικά με την ποσότητα και τα χαρακτηριστικά της τροφής, των φαρμάκων και των χημικών ουσιών** που χρησιμοποιούνται στην εκτροφή των μονάδων στη θάλασσα και στον αιγιαλό, με αναφορά στις ποσότητες (σε τόνους) και στα ποιοτικά χαρακτηριστικά, τόσο συνολικά όσο και **ανά μετρικό τόνο (1.000 kg) παραγόμενων ιχθύων**, ανά περιοχή.

3) **Στοιχεία νομιμότητας και περιβαλλοντικής συμμόρφωσης**, ανά μονάδα και ανά Περιφέρεια, τα τελευταία 25 χρόνια, συμπεριλαμβανομένων πορισμάτων ελέγχου και ληφθέντων μέτρων.

4) **Αναλυτικό ιστορικό χρηματοδοτήσεων** των μονάδων υδατοκαλλιέργειας από το 1988 έως το 2024, **κατάλογο δικαιούχων με ποσά ανά δράση**, ανά τετραετία και ανά χρηματοδοτικό πρόγραμμα (από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους), **αξιολογήσεις, ελέγχους και πορίσματα για τις επιδοτήσεις** και την αποδοτικότητά τους.

5) **Σχέδια και στοιχεία διαχείρισης αποβλήτων και λυμάτων**, καθώς και πορισμάτων ελέγχου της τήρησής τους, ανά μονάδα και περιοχή.

6) Απαντήσεις στα αιτήματα Δήμων και τοπικών κοινωνιών για μεταβολή, περιορισμό ή απομάκρυνση μονάδων υδατοκαλλιέργειας από την περιοχή τους.

Ο ερωτών βουλευτής Λαρίσης

Ρούντας Ναπ. Γεώργιος